

Пояснювальна записка

до магістерської кваліфікаційної роботи

на тему **«УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА (НА ПРИКЛАДІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ЛІТИНСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»)»**

Виконав: студент 2 курсу,
групи МОФ-15м
спеціальності 8.03060101 –
Менеджмент організацій і адміністрування

Волоська Н. Р.

Керівник: канд. екон. наук, доцент
Єпіфанова І. Ю.

Рецензент: канд. екон. наук, доцент
Міронова Ю. В.

Вінниця – 2016 року

Метою магістерської кваліфікаційної роботи є розробка пропозицій та рекомендацій з покращення фінансового стану та стану управління основними засобами підприємства на основі їх дослідження.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- систематизувати підходи до визначення сутності основних засобів, розглянути їх види;
- розглянути методи аналізу ефективності використання основних засобів підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику діяльності ПрАТ «Літинський молочний завод»;
- проаналізувати фінансовий стан ПрАТ «Літинський молочний завод» за 2013-2015рр.
- проаналізувати ефективність використання основних засобів ПрАТ «Літинський молочний завод»;
- запропонувати заходи із покращення ефективності використання основних засобів.

Об'єктом дослідження є процес управління основними засобами акціонерного товариства.

Предметом дослідження магістерської кваліфікаційної роботи є аналіз ефективності управління основними засобами на промислових підприємствах в Україні.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

- набув подальшого розвитку понятійно-категорійний апарат основних засобів, які визначено як активи, які мають матеріальну форму, які призначені для використання у господарській діяльності суб'єкта господарювання, вартість яких перевищує 2500 грн і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зношенням, а очікуваний термін їх корисного використання складає понад один рік з дати введення в експлуатацію (с.12-15);
- систематизовано особливості управління основними засобами акціонерних товариств (с. 21-22);
- запропоновано оцінку ефективності управління основними засобами підприємства здійснювати за такими групами показників: забезпечення підприємства основними засобами; оцінку технічного стану основних засобів; інтенсивність руху основних засобів; оцінку використання активної частини основних засобів; узагальнюючі показники; управлінські показники (с. 30-33).

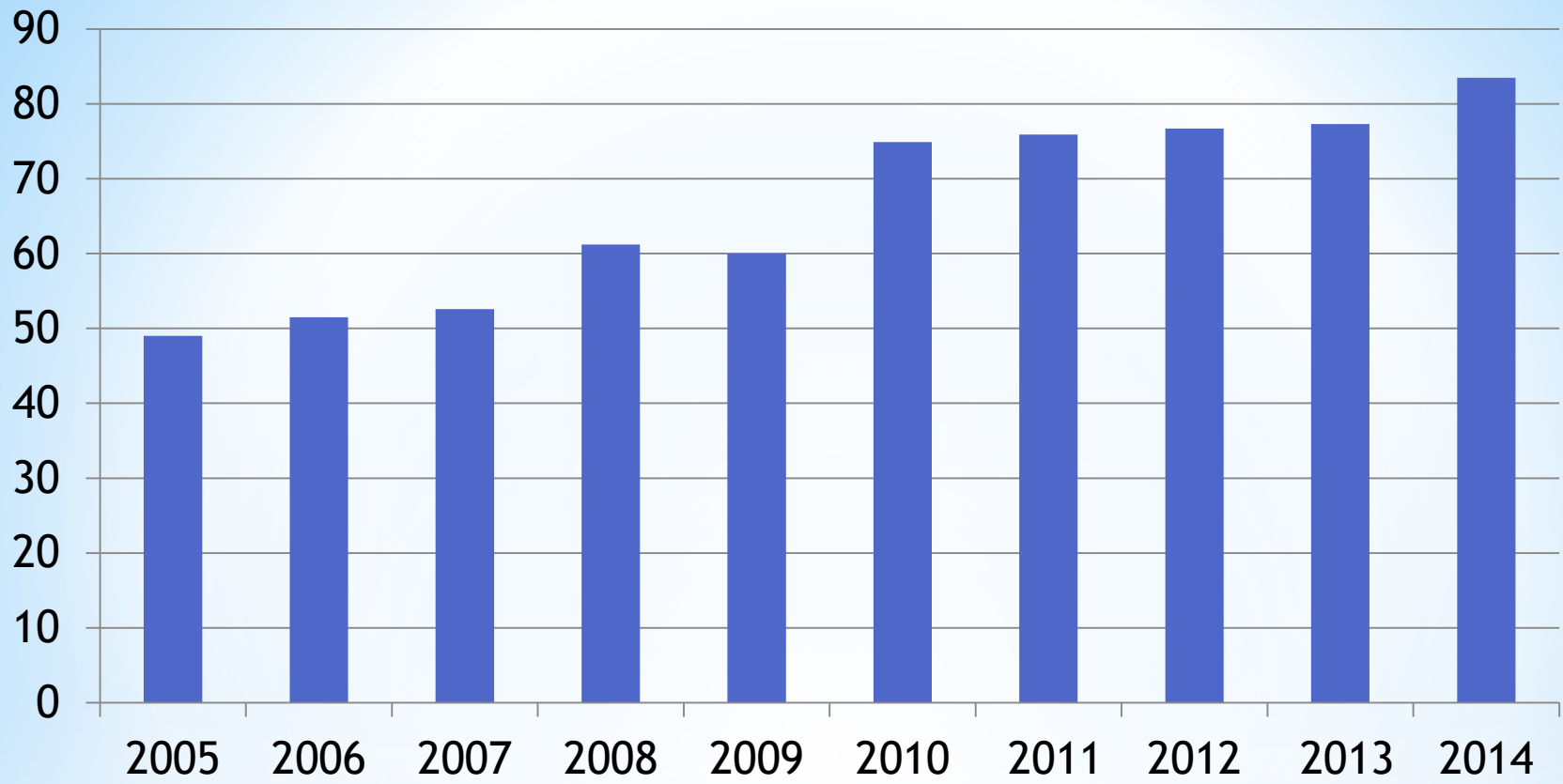

Рисунок 1 – Ступінь зносу основних засобів підприємств України, %

Таблиця 1 – Систематизація підходів до визначення сутності «основні засоби» (систематизовано за даними [2-11])

Автор	Основні засоби – це
Домбровська Н. Р. [2]	частина постійного виробничого капіталу, яка виступає у формі засобів праці та поступово, протягом багатьох виробничих циклів, переносить свою вартість на виготовлений продукт
Податковий кодекс України [3]	матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500 грн, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500 грн і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зношенням та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» [4]	матеріальні активи, якими підприємство володіє з метою їх використання в процесі виробництва, постачання товарів, здійснення послуг, надання в оренду, або для цілей управління, й які, як передбачається, будуть використовуватися протягом більш одного звітного періоду
П(С)БО 7 «Основні засоби» [5]	матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)
Бутинець Ф. Ф. [6]	матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціальнокультурних функцій, очікуваний строк експлуатації яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік)
Михайлов А. М. [7]	активи, які беруть участь у декількох операційних циклах, не втрачаючи при цьому свою натурально-речову форму, переносять свою вартість на знов створену продукцію частинами у вигляді нарахованої амортизації, строк корисного використання яких перевищує один рік та від використання яких підприємство очікує економічну вигоду
Завадський С. [8, с. 289]	засоби праці, що беруть участь у процесі виробництва протягом багатьох циклів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, і поступово, в міру зношення, переносять свою вартість на продукцію, що виробляється
Верхоглядова Н. І., Шило В. П., Льїна С. Б., Кисла В. І. [9, с. 12]; Агрес О. Г. [10]; Коваленко О. В., Громова І. В. [11]	засоби праці, які використовуються (експлуатуються) впродовж тривалого часу, при цьому зберігаючи свою первісну фізичну форму, і переносять свою вартість на вироблений продукт частинами, протягом декількох виробничих циклів унаслідок фізичного та морального зносу

Основні засоби підприємства

Залежно від впливу на процес виробництва

- Активна частина основних засобів;
- Пасивна частина основних засобів

За функціональним призначенням

- Виробничі;
- Невиробничі

За використанням

- Діючі; Недіючі;
- Запасні

За джерелами отримання

- Власні;
- Орендовані; Одержані в лізинг

За групами

- Земельні ділянки.
- Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом.
- Будівлі, споруди та передавальні пристрої.
- Машини та обладнання. Транспортні засоби.
- Інструменти, прилади, інвентар (меблі).
- Тварини. Багаторічні насадження.
- Інші основні засоби.

За функціями, які основні засоби виконують у виробничому процесі

- основні засоби, які безпосередньо беруть участь у виготовленні продукції задіяні у виготовленні продукції;
- основні засоби, які допомагають у виготовленні продукції;
- основні засоби, які сприяють процесу виробництва

Рисунок 2 – Класифікація основних засобів

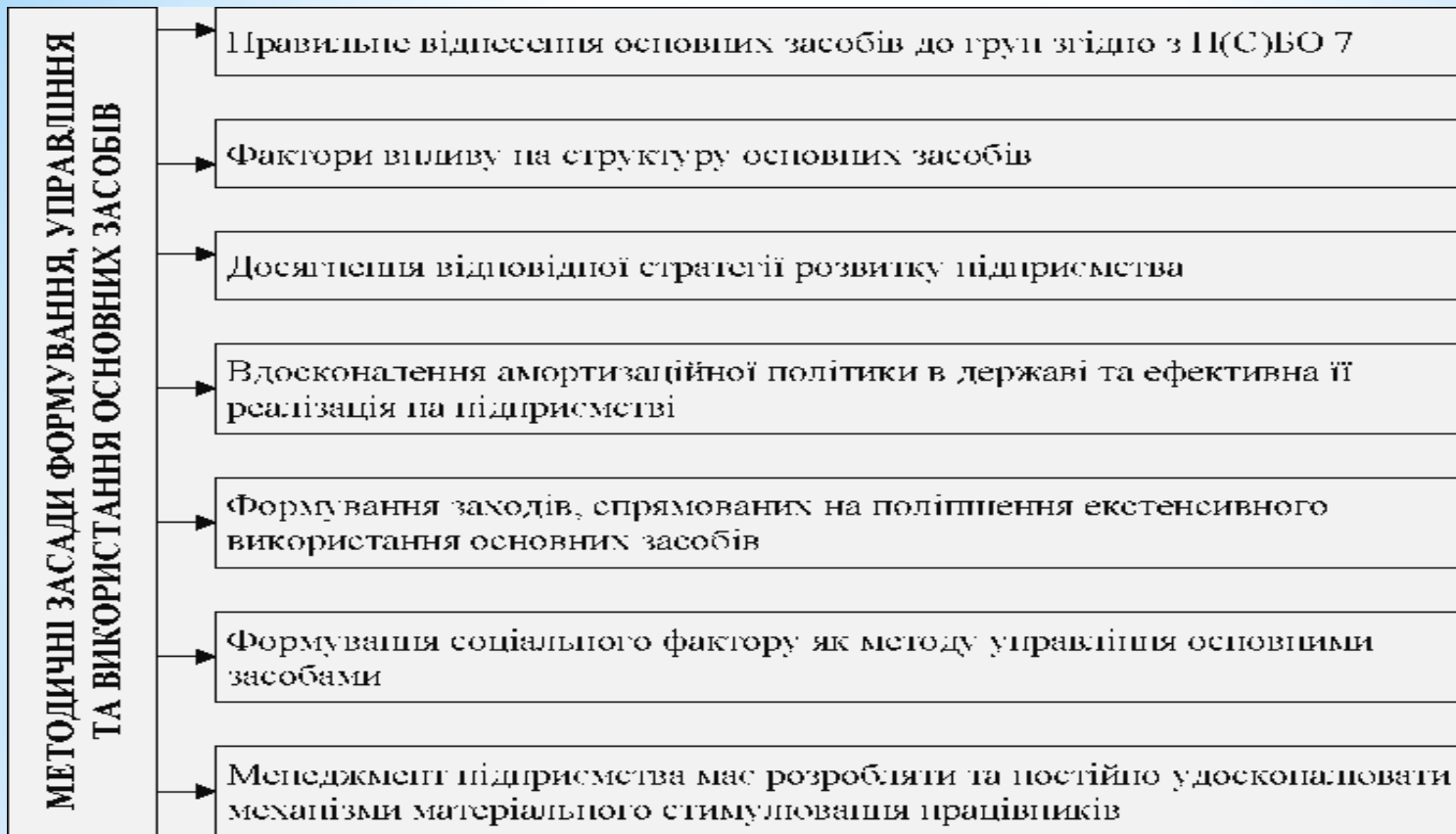

Рисунок 3 – Основні методологічні засади формування, управління та використання основних засобів

Рисунок 4 – Показники оцінки стану й ефективності використання основних засобів

Таблиця 2 - Абсолютні показники фінансової діяльності ПрАТ «Літинський молочний завод», тис. грн.

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	Зміна значень 2015р. порівняно із 2013р.		Зміна значень 2015р. порівняно із 2014р.	
				Абсо-лютна, тис. грн	Темп при- росту, %	Абсолю-тна, тис. грн	Темп при - росту, %
1. Загальна вартість майна підприємства	82902,5	87152,0	98751,0	15848,50	19,12	11599,00	13,31
2. Власний капітал	23651	28631,5	33926,5	10275,50	43,45	5295,00	18,49
3. Залучений капітал	59251,5	58520,5	64824,5	5573,00	9,41	6304,00	10,77
4. Оборотні активи	58615	64048	75907	17292,00	29,50	11859,00	18,52
5. Необоротні активи	24287,5	23104	22844	-1443,50	-5,94	-260,00	-1,13
6. Чистий дохід	221327,0	244780,0	289291,0	67964,00	30,71	44511,00	18,18
7. Собівартість реалізованої продукції	198646,0	219168,0	259142,0	60496,00	30,45	39974,00	18,24
8. Валовий прибуток	22 681,0	25 612,0	30 149,0	7468,00	32,93	4537,00	17,71
9. Фінансовий результат від операційної діяльності	11 018,0	12 863,0	10 199,0	-819,00	-7,43	-2664,00	-20,71
10. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	5 180,0	8 214,0	5 109,0	-71,00	-1,37	-3105,00	-37,80
11. Чистий прибуток	3 576,0	6 393,0	4 189,0	613,00	17,14	-2204,00	-34,48

Таблиця 3 – Відносні показники фінансового стану ПрАТ «Літинський молочний завод»

Показники	2013р.	2014р.	2015р.	Зміна значень 2015р. порівняно із 2013р.		Зміна значень 2015р. порівняно із 2014р.	
				Абсо-лютна, тис. грн	Темп при- росту, %	Абсолю-тна, тис. грн	Темп при - росту, %
Коефіцієнт покриття	1,37	1,50	1,32	-0,04	-3,03	-0,17	-11,51
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,01	1,14	0,79	-0,20	-20,47	-0,35	-30,60
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,023	0,024	0,026	0,003	12,924	0,002	7,59
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,29	0,33	0,34	0,06	20,42	0,02	4,58
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,71	0,67	0,66	-0,06	-8,15	-0,02	-2,24
Коефіцієнт фінансового ризику	2,51	2,04	1,91	-0,59	-23,73	-0,13	-6,52
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,03	0,19	0,33	0,35	-1313,81	0,13	69,21
Коефіцієнт оборотності активів	2,67	2,81	2,93	0,26	9,73	0,12	4,30
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	9,36	8,55	8,53	-0,83	-8,88	-0,02	-0,26
Коефіцієнт оборотності залученого капіталу	3,74	4,18	4,46	0,73	19,47	0,28	6,69
Коефіцієнт рентабельності активів, %	4,31	7,34	4,24	-0,07	-1,66	-3,09	-42,17
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу, %	15,12	22,33	12,35	-2,77	-18,34	-9,98	-44,70
Коефіцієнт рентабельності залученого капіталу,%	6,04	10,92	6,46	0,43	7,07	-4,46	-40,85
Коефіцієнт рентабельності продажу,%	1,62	2,61	1,45	-0,17	-10,38	-1,16	-44,56

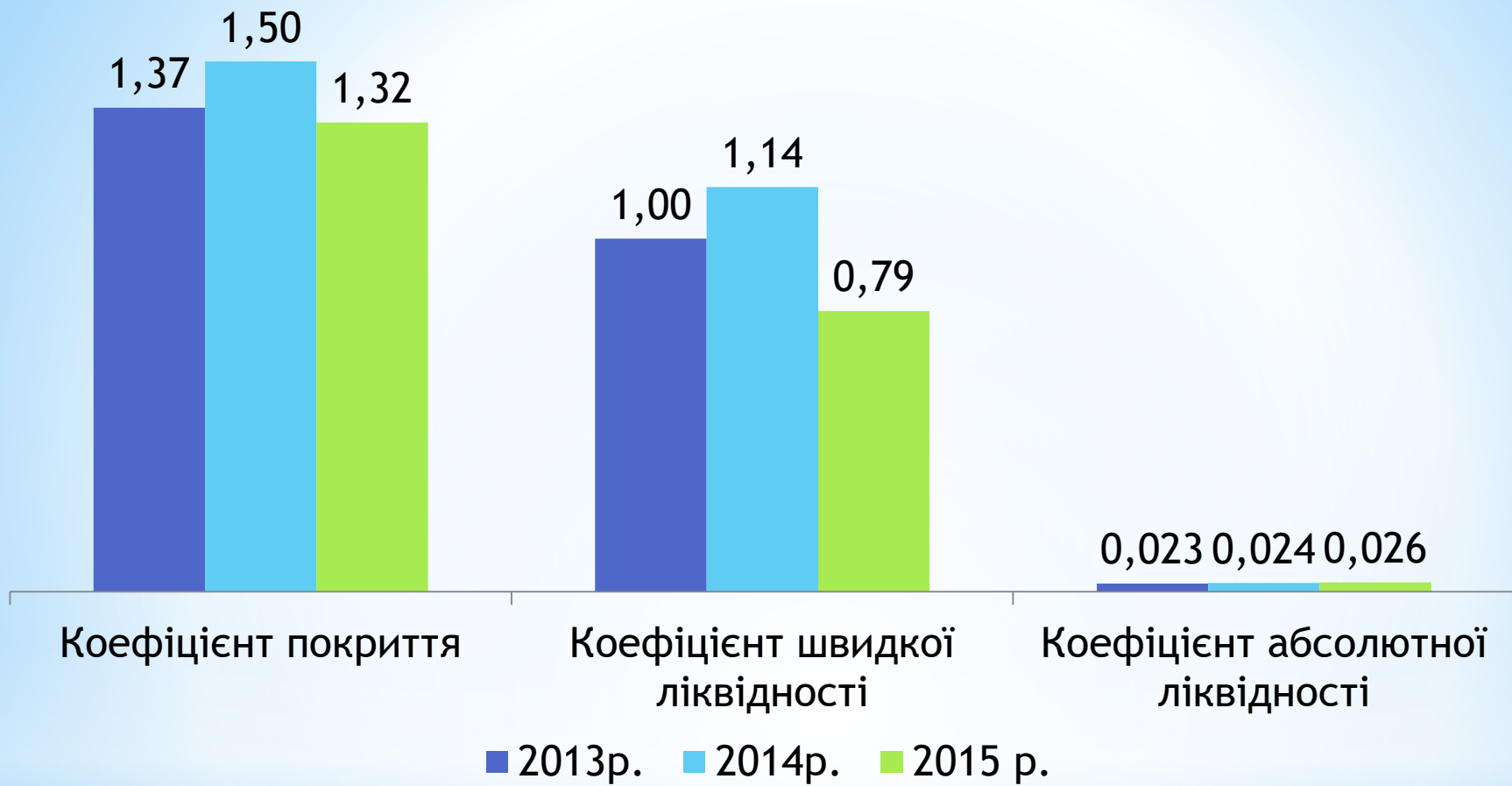

Рисунок 5 – Динаміка показників ліквідності ПрАТ «Літинський молочний завод» за 2013-2015рр.

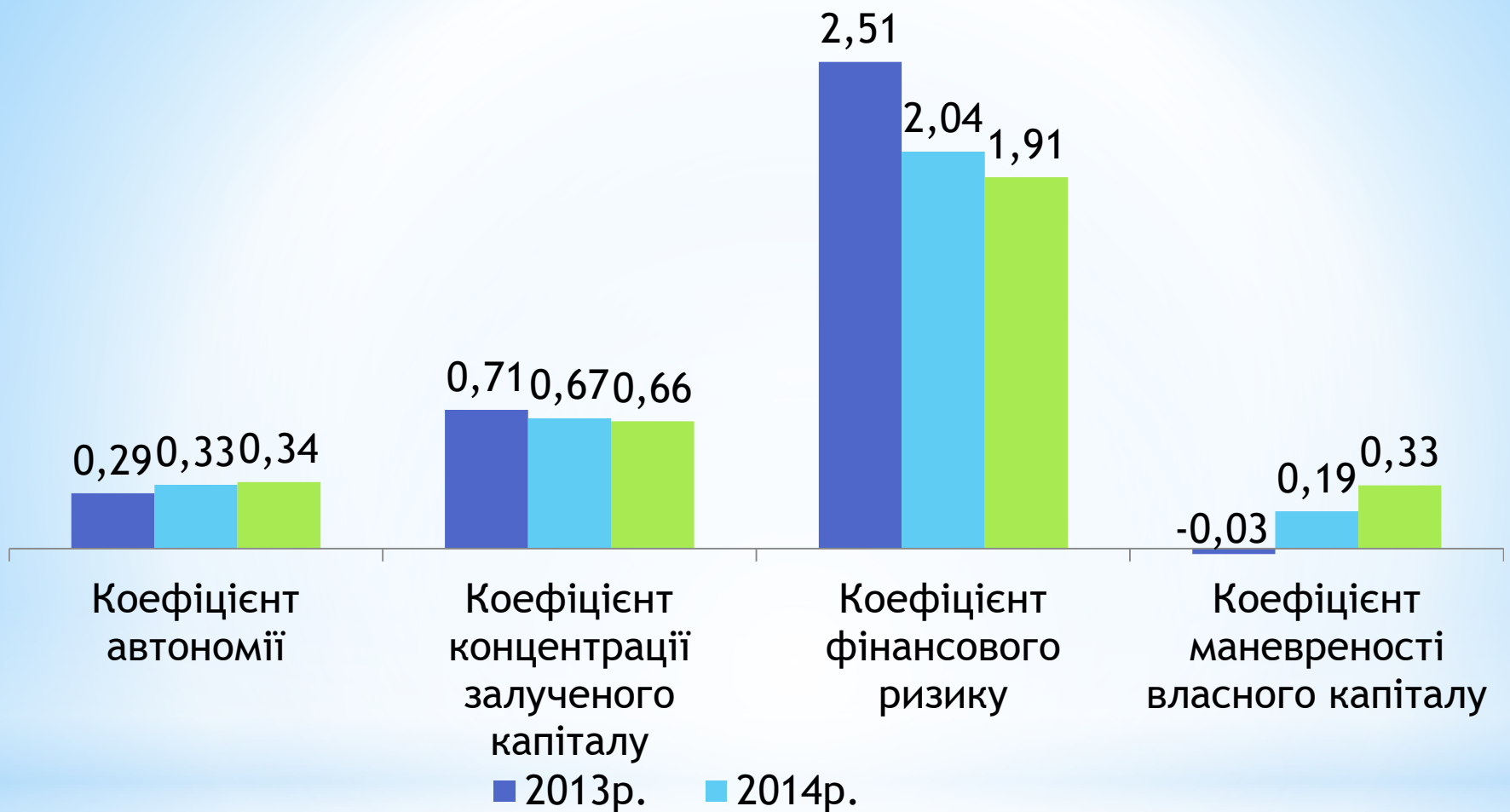

Рисунок 2.4 – Динаміка показників фінансової стійкості ПрАТ «Літинський молочний завод» за 2013-2015рр.

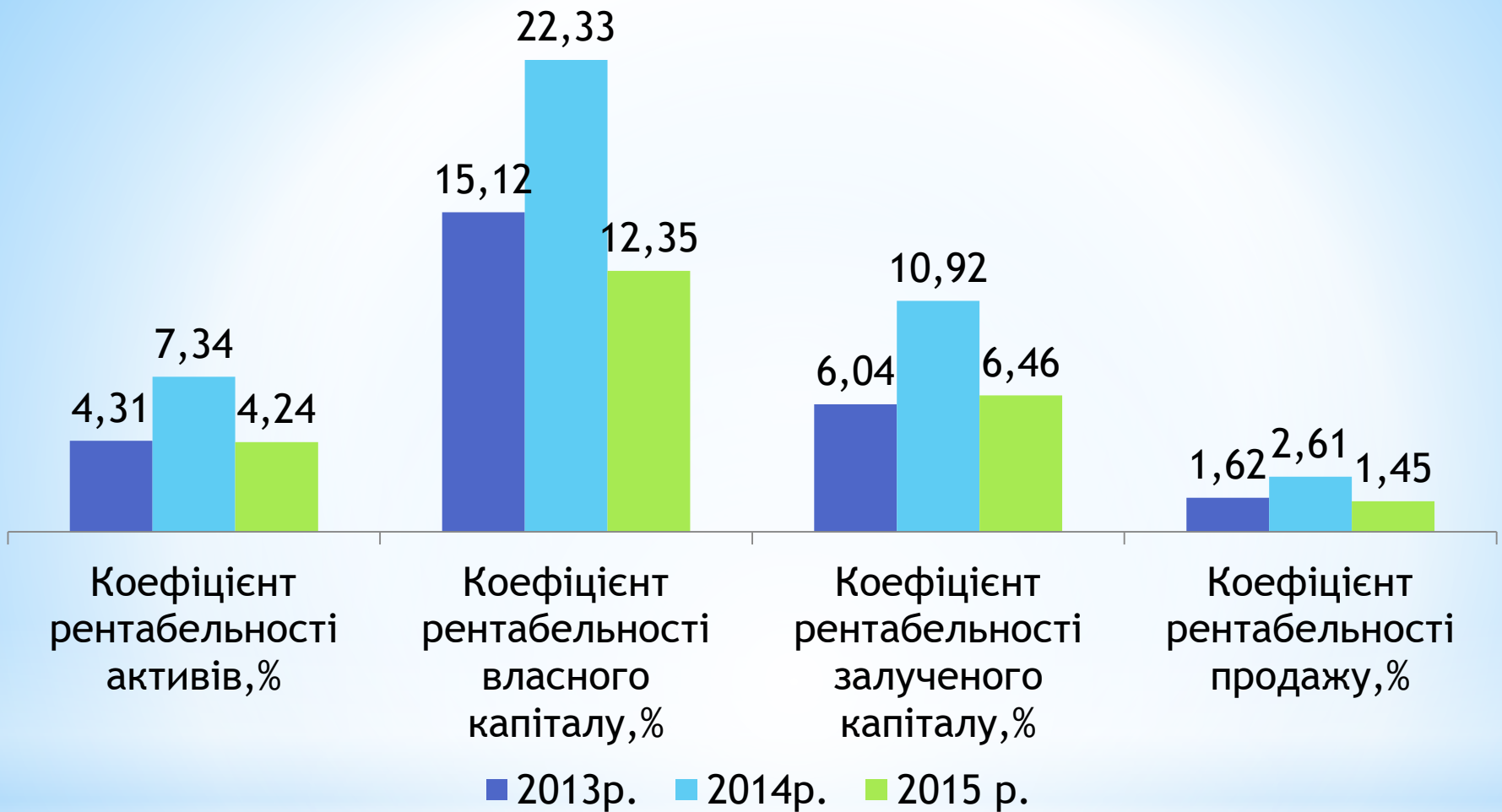

Рисунок 2.5 – Динаміка показників рентабельності ПрАТ «Літинський молочний завод» за 2013-2015рр.

Таблиця 2.3 – Аналіз складу, структури та динаміки основних засобів ПрАТ «Літинський молочний завод» за 2013-2015рр.

Найменування основних засобів	На кінець 2013р.		На кінець 2014р.		На кінець 2015 р.		Зміна значень кінця 2015р. порівняно із 2013 р.		Зміна значень кінця 2015р. порівняно із 2014 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	Темп приросту, %	Зміна питомої ваги	Темп приросту, %	Зміна питомої ваги
1. Виробничого призначення:	22268	100,00	21498	100,00	20929	100,00	-6,01	0,00	-2,65	0,00
будівлі та споруди	9996	44,89	9540	44,38	9426	45,04	-5,70	0,15	-1,19	0,66
машини та обладнання	10943	49,14	10666	49,61	9117	43,56	-16,69	-5,58	-14,52	-6,05
транспортні засоби	1142	5,13	1078	5,01	2347	11,21	105,52	6,09	117,72	6,20
земельні ділянки	10	0,04	10	0,05	10	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00
інші	177	0,79	204	0,95	29	0,14	-83,62	-0,66	-85,78	-0,81
2. Невиробничого призначення:	0	0	0	0	0	0	-	0,00	-	0,00
Усього	22268	100	21498	100	20929	100	-6,01	0,00	-2,65	0,00

Таблиця 2.4 – Оцінка стану та ефективності використання основних засобів ПрАТ «Літинський молочний завод»

Показники	2013р.	2014р.	2015р.	Зміна значень 2015р. порівняно із 2013р.		Зміна значень 2015р. порівняно із 2014р.	
				Абсолютна, тис. грн	Темп приросту, %	Абсолютна, тис. грн	Темп приросту, %
1. Фондомісткість основних засобів	0,23	0,22	0,20	-0,03	-11,86	-0,02	-8,25
2. Фондоозброєність основних засобів	101,79	94,75	98,72	-3,07	-3,02	3,98	4,20
3. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні підприємства	0,28	0,25	0,21	-0,06	-22,54	-0,04	-14,45
4. Коефіцієнт зносу основних засобів	0,57	0,61	0,65	0,09	15,22	0,04	6,85
5. Коефіцієнт придатності основних засобів	0,43	0,39	0,35	-0,09	-20,02	-0,04	-10,83
6. Фондовіддача основних засобів	4,39	4,57	4,98	0,59	13,46	0,41	8,99
7. Рентабельність основних засобів,%	7,10	11,94	7,22	0,12	1,68	-4,73	-39,57

СУКУПНІСТЬ РЕЗЕРВІВ ПОКРАЩЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПРАТ «ЛТИНСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД» МОЖЕ БУТИ ПОДІЛЕНА НА ТРИ ВЕЛИКИХ ГРУПИ:

1. Технічне вдосконалення засобів праці, яке передбачає:

- технічне переозброєння на базі комплексної автоматизації та впровадження гнучких виробничих систем;
- заміну застарілої техніки, модернізацію обладнання;
- механізацію допоміжних та обслуговуючих виробництв;
- розвиток винахідництва та раціоналізаторства.

2. Збільшення тривалості роботи машин та обладнання за рахунок:

- ліквідації незадіяного обладнання (здавання його в оренду, лізинг, реалізація тощо);
- скорочення строків ремонту обладнання;
- зниження простоїв: цілозмінних та всередині змін.

3. Покращення організації та управління виробництвом, а саме:

- прискорення досягнення проектної продуктивності введених в експлуатацію основних фондів;
- впровадження наукової організації праці та виробництва;
- покращення забезпечення матеріально-технічними ресурсами;
- вдосконалення управління виробництвом на базі сучасної комп'ютерної техніки;
- розвиток матеріальної зацікавленості працівників, що сприяє підвищенню ефективності виробництва.

В цілому ПрАТ «Літинський молочний завод» може збільшити обсяг реалізації продукції на 5%.

В такому випадку узагальнюючі показники ефективності використання основних засобів складатимуть:

плановий чистий дохід:

$$\text{ЧД}^{\text{пл}} = 289291 + 0,05 \times 289291 = 303755,55 \text{ (тис.грн.)}$$

Планова фондovіддача згідно з формулою (1.9) :

$$\text{ФВ}^{\text{пл}} = 303755,55 / 58048 = 5,23.$$

планова фондомісткість згідно з формулою (1.1) складе :

$$\text{ФМ}^{\text{пл}} = 1 / 5,23 = 0,19.$$

Отже, фондovіддача зростає пропорційно зростанню обсягам продукції підприємства на 0,25 (5,23-4,98).

Фондомісткість зменшиться на 0,03 (0,19-0,22). Запропоновані заходи підвищують ефективність виробництва в межах вказаних змін.

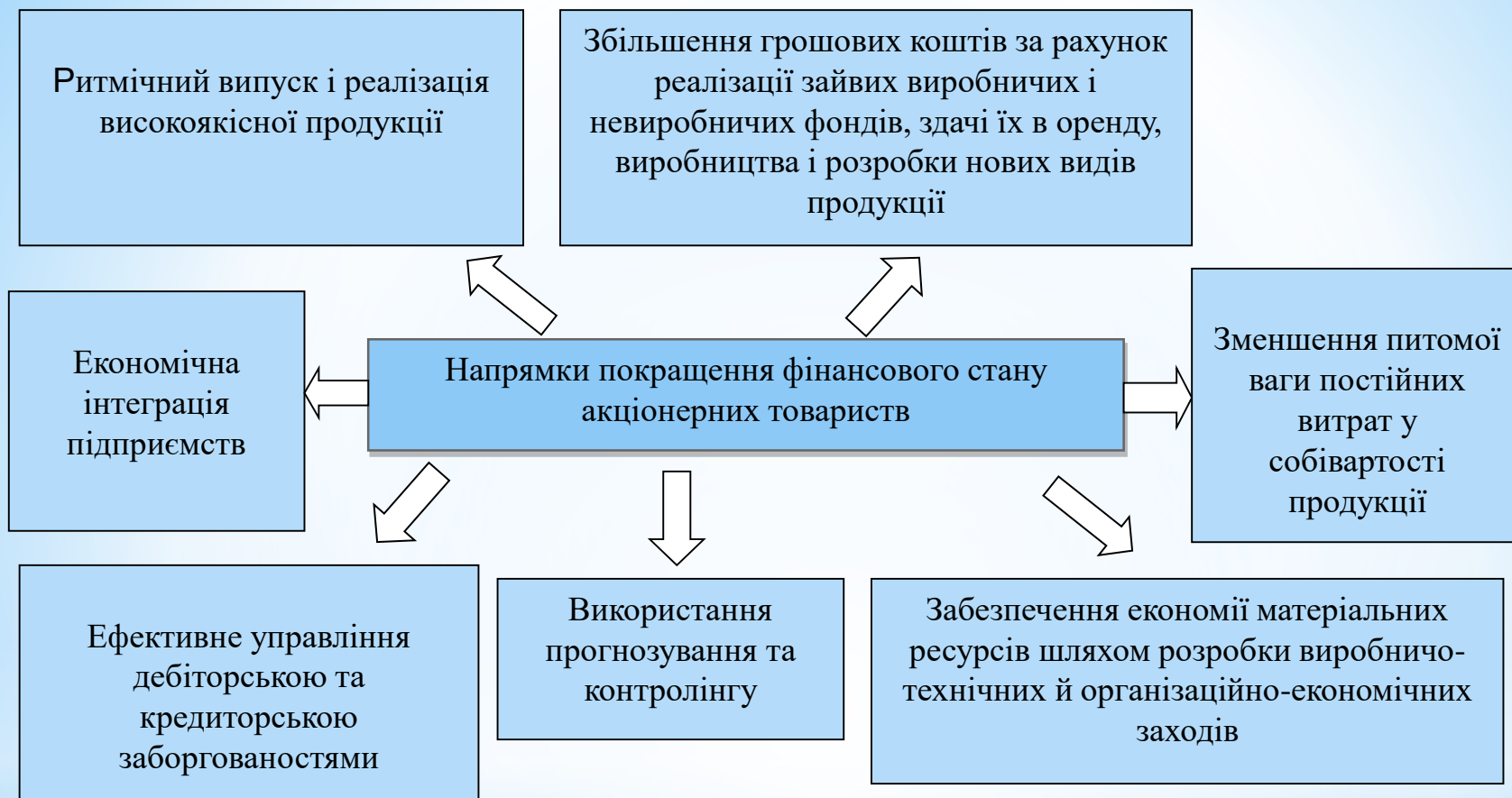

Рисунок 3.1 – Напрямки покращення фінансового стану вітчизняних акціонерних товариств

Публікації за темою магістерської кваліфікаційної роботи:

Наукові статті у фахових виданнях України:

1. Волоська Н. Р. Сутність поняття «основні засоби» [Електронний ресурс] / Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Волоська Н. Р. // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – № 4. – С. 127-131. – Режим доступу: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua>.

Тези доповідей:

1. Волоська Н. Р. Аналіз стану та шляхи покращення використання основних засобів підприємства [Електронний ресурс] / Н.Р. Волоська // Матеріали XLV Науково-технічної конференції факультету менеджменту. – Режим доступу: <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2016/paper/view/664/334>

Дякую за увагу!

